

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

131

Vragen van het lid **Dijkgraaf** (SGP) aan de Staatssecretarissen van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu over *de kritiek op de Wet dieren aantallen* (ingezonden 11 augustus 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **van Dam** (Economische Zaken), mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (ontvangen 7 oktober 2016) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 3333

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de kritiek van prof. dr. ir. Heederik van het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS), mede-auteur van het onderzoek Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO), op uw interpretatie van het VGO-rapport en de Wet dieren aantallen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe waardeert u zijn conclusie dat sturen op dieren aantallen niet het meest geëigende instrument is om effecten van veehouderij op de volksgezondheid weg te nemen?

Antwoord 2

Zoals ik in mijn brief van 7 juli jl. (Kamerstuk 28 973, nr. 181) heb aangegeven vraagt de problematiek van de veehouderij en volksgezondheid om een gezamenlijke aanpak van ministeries, andere overheden, de sector en overige betrokkenen.

Het kabinet zal zich met de veehouderijsector, in het bijzonder met de pluimveesector, buigen over emissiereducerende maatregelen om de luchtkwaliteit rondom veehouderijen te verbeteren. Het kabinet onderzoekt samen met de betrokken partijen de mogelijkheden van een gezamenlijke aanpak.

Zoals eerder is geconstateerd biedt het huidige instrumentarium voor de decentrale overheden niet altijd voldoende basis om in specifieke situaties grenzen aan de omvang van veehouderijen te kunnen stellen. Daarom zal het kabinet aanvullend op deze aanpak het eerder aangekondigde wetsvoorstel

¹ <http://www.boerderij.nl/Home/Nieuws/2016/7/Stuur-op-stof-niet-op-dieraantal-2836275W/>

dieraantallen verder in gang zetten. Vooral in overbelaste veedichte gebieden kan het vanwege de specifieke situatie wenselijk zijn te sturen op dieraantallen ter ondersteuning van emissiereducerende maatregelen. Uw Kamer wordt, zoals in de brief van 7 juli jl. toegezegd, dit najaar nader geïnformeerd over de te nemen maatregelen.

Vraag 3

Is de veronderstelling juist dat het VGO-onderzoek zowel positieve als negatieve correlaties ziet en dus geen eenduidig beeld geeft en dat bij geconstateerde correlaties nog geen sprake hoeft te zijn van oorzakelijke verbanden?

Antwoord 3

Het is juist dat er zowel associaties zijn gevonden die positief zijn in het licht van de gezondheid als associaties die duiden op een negatief effect. Wel wijs ik u er op dat de positieve associaties niet van vergelijkbare aard en omvang zijn als de negatieve. Ook is het juist dat de gevonden associaties niet hoeven te betekenen dat er een oorzakelijk verband is.

Vraag 4

Is de veronderstelling juist dat eventuele effecten van veehouderijbedrijven op de volksgezondheid veel meer afhankelijk zijn van stal- en managementsystemen dan van het aantal dieren?

Antwoord 4

Het effect van veehouderijen op volksgezondheid wordt primair bepaald door de totale emissie (van stoffen, geur en geluid) van veehouderijbedrijven in een gebied. De emissie vanuit de veehouderij wordt bepaald door de aantallen gehouden dieren in combinatie met de gebruikte stal- en managementsystemen inclusief het effect van emissiereducerende maatregelen. Daarnaast spelen andere factoren een rol, zoals de verwevenheid van veehouderijbedrijven met burgerwoningen in het landelijk gebied en de cumulatie van verschillende emissies zoals geur- en fijnstof, maar ook geluids- en verkeersoverlast vanuit alle veehouderijen in een gebied.

Vraag 5

Hoe waardeert u de opmerking van de IRAS-onderzoeker dat ook dierenwelzijnsmaatregelen negatieve effecten kunnen hebben op de volksgezondheid? Hoe gaat u hiermee om?

Antwoord 5

De fijnstofemissie in de pluimveehouderij is onder meer toegenomen door de maatschappelijk gewenste omschakeling van kooi- naar scharrelsystemen in de legpluimveehouderij. Zoals in het antwoord op vraag 2 aangegeven zal het kabinet in overleg met de pluimveesector bezien welke aanvullende emissiereducerende maatregelen in de huidige houderijsystemen mogelijk zijn en welke innovaties in stalsystemen denkbaar zijn.

Vraag 6

Hoe waardeert u de kritiek van de gedeputeerden van Gelderland en Limburg op de Wet dieraantallen?²

Antwoord 6

Het wetsvoorstel dieraantallen zal de provincies de bevoegdheid bieden grenzen te stellen aan dieraantallen in door hen aan te wijzen veedichte gebieden. Omdat sprake is van grote regionale verschillen in de effecten van de veehouderij is het aan de provincies om af te wegen of zij gebruik maken van deze nieuwe bevoegdheid of de problematiek via andere wegen aanpakken. De provincie Noord-Brabant heeft het wetsvoorstel juist verwelkomd.

² <http://www.boerderij.nl/Home/Achtergrond/2016/7/Vee-versus-gezonde-lucht-2837425W/>

Vraag 7

Heeft u kennisgenomen van de analyse dat in Brabantse gemeenten longkankerincidentie negatief gecorreleerd is met de veedichtheid?³ Hoe waardeert u deze analyse?

Antwoord 7

Ik verwijs u naar de eerder genoemde brief van 7 juli jl. (Kamerstuk 28 973, nr. 181), waarin een samenvatting van de «GGD-verkenning naar een mogelijke relatie tussen veehouderij en longkanker» is opgenomen. In deze brief staat verder dat uw Kamer dit najaar nader geïnformeerd zal worden over vervolgonderzoek op het gebied van veehouderij en volksgezondheid.

Vraag 8

Wat is, gelet op voorgaande punten en bestaande beleidsinstrumenten (emissie-eisen, productierechtensystemen, het provinciale veehouderijbeleid en de betere mogelijkheden voor gemeenten om via de Omgevingswet bedrijfsuitbreidingen met negatieve volksgezondheidseffecten tegen te houden), de onderbouwde toegevoegde waarde van de aangekondigde Wet dierenaantallen?

Antwoord 8

Ik verwijs u naar mijn antwoorden op de vragen 2 en 4.

Vraag 9

Bent u voornemens de indiening van de Wet dierenaantallen te heroverwegen?

Antwoord 9

Zoals in het antwoord op vraag 2 aangegeven blijkt dat het huidige instrumentarium voor de decentrale overheden niet altijd voldoende basis biedt om in specifieke situaties grenzen aan de omvang van veehouderijen te kunnen stellen. Daarom zal ik, zoals in mijn brief van 7 juli jl. aangegeven, het wetsvoorstel dierenaantallen verder in gang zetten.

Vraag 10

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het vervolgonderzoek, onder meer naar endotoxinen?

Antwoord 10

Voor de stand van zaken van het endotoxinen-onderzoek verwijs ik u naar de brief aan uw Kamer van 7 juli 2016 (Kamerstuk 28 973, nr. 181). In aanvulling daarop kan ik u melden dat de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu reeds eind 2015 opdracht heeft gegeven voor de volgende fase (3b) van dit onderzoek. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 7 zullen wij u dit najaar informeren over het vervolgonderzoek.

---

³ Vakblad V-focus; Minder longkanker bij meer veehouderij; augustus 2016